

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXVII. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 7-8 / 2017

Umelecká galéria priamo na sídlisku

Čo zažijeme počas Kultúrneho leta 2017?

Seniori zápolili v priateľskom duchu

O kus bližšie k prírode v mestách

Milí čitatelia,

prichádza obdobie, keď väčšina z nás pocíti príjemné šteklenie v bruchu a s veľkým očakávaním sa pripravuje na pár dní zaslúženého voľna. Aj naša redakcia sa o pár dní rozprúchne, preto k vám letné vydanie Hlasu prichádza ako dvojčíslo. Naplnili sme ho novinkami z mestskej časti i článkami, ktoré vyvolajú úsmev či nostalgické spomienky, niektoré možno obohatia vaše obzory.

Areál Kuchajdy sa v máji a júni stal dejiskom dobrodružných súbojov, plavby na kajakoch, dokonca netradičných (zato hneď medzinárodných) pretekov králikov. Do jasličiek zase zavítali policajní kynológovia (vedia, že úspech je zaručený). Naši najmenší obyvatelia sa veľkej čiernej sučky nezľakli, naopak, poriadne ju vyobracali. Nelly preukázala výborný výcvik a nekonečnú trpezlivosť.

Zo života seniorov sme vybrali niekoľko podujatí, ktoré svedčia o tom, že s vekom sa u nich nemusí strácať aktivita ani zvedavosť. Členovia našich denných centier sa neboja vyskúšať nezvyčajné športy, radi sa porozprávajú so školákmi, ktorí ich chodia navštevovať, a niekedy sa spoločne vyberú na výlety do okolia Bratislavy.

Aj keď mesto často vnímame ako protiklad prírodnej krajiny, nemusí to tak byť. Ak trávniky kosíme menej často, poskytnú vhodné prostredie opelujúcemu hmyzu, navyše zadržia viac vlhky. V príspevku o spolupráci s prírodou v mestách sa o tom dozvieme viac.

Dva články voľne spojené témou trojrozmerného umenia opäť potešia Novomešťanov, ktorí radi trávia čas v zeleni na Račianskom mýte. Možno si ani neuvedomujú, že prechádzajú po dobovej sochárskej galérii. Aká je denná realita práce akademického sochára, priblíži otvorený rozhovor s Jurajom Hovorkom, jedným z autorov. Okorenil ho spomienkami na humorné, ale aj občasné smutné okamihy zo svojho tvorivého života.

Srdečne vás pozývame na koncerty, spoločenské i športové podujatia Kultúrneho leta, ktoré pre vás mestská časť pripravila na nadchádzajúce mesiace.

Príjemné čítanie a vydarené leto!

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Deň detí odštartoval leto

str. 8

Opel'ovače sú naši priatelia

str. 10

Policajní kynológovia u jasličkárov

str. 15

Kuchajda pripravená na kúpanie

str. 17

Každá socha má svoj príbeh

str. 20

Na kus reči sa zastavil Ivan Popovič

str. 23

Obálka:

Čierna sučka Nelly sa zapísala
jasličkárom do pamäti natrvalo
Snímka Jana Plevová

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk/casopis/
Mesačník, dátum vydania 30. 6. 2017,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
šéfredaktor: Ing. Marek Liška,
členovia: MUDr. Jozef Dubravický,
JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,
Ing. Jana Škutková, Mgr. Marek Tettinger,
tajomník: Mgr. Ján Borčín.

Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.
Grafická úprava: Martin Lovás.

Tlač: UltraPrint, s. r. o., Náklad: 23 200 výtlačkov.
Číslo 7-8/2017.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Letná náplast' na dušu

Lekári odporúčajú skôr dlhšie dovolenky, a vedia prečo. Za dva-tri dni nestihneme preladiť' uponáhľanú myseľ, plnú povinností a termínov, na neznáme prostredie, ľudí a nový denný režim. Platí to aj na deti – ktoré z nich koncom školského roka s hrôzou listovali celoročnou látkou a zhrýzali sa kvôli známkam... Opravím si to? Čo keď sa nepodariť? Či sa to skončí tak alebo onak, prázdniny sú ako veľká náplast' na boľavú dušu. V slnečnej páľave, pod nánosom vzrušujúcich dojmov školské trápenia zblednú, ako by nikdy ani neboli. Hoci, nemýľme sa – žiak sa učí aj v lete. Ale celkom iné, skôr je to o ľuďoch, o vzťahoch, o prekvapeniach pri poznávaní samého seba medzi prázdninovými kulisami... Prázdniny, to je každoročný kus dospievania. Aj preto sú také dôležité.

Nové miesta pre škôlkarov aj klub pre deti a mládež

Hneď niekoľko bodov, ktoré znamenajú kvalitnejšie podmienky pre deti a mládež v Novom Meste, schválilo novomestské zastupiteľstvo na svojom júnovom zasadnutí.

Mestská časť pravidelne zvyšuje kapacity svojich škôlok. Vďaka schválenej zmene rozpočtu vo výške 35-tisíc eur bude možné vytvoriť nové miesta pre Materskú školu na Letnej, keď v budove susednej Základnej školy na Riazanskej pribudne nová trieda pre predškôlakov. Školáci z Riazanskej sa zasa môžu tešiť na modernejšiu kuchyňu – na jej rekonštrukciu schválilo zastupiteľstvo 187-tisíc eur. Ďalších 50-tisíc pôjde na vybudovanie detského ihriska na Nobelovej.

V Novom Meste vznikne zaujímavý

priestor, v ktorom mladí budú môcť zmysluplne tráviť voľný čas. Na Račianskej č. 87 vytvorí mestská časť klub, kde si deti a mládež budú môcť zašportovať, pohovárať sa, zahrať hry, alebo si len oddýchnuť. Na rekonštrukciu jeho priestorov pôjde 35-tisíc eur.

Poslanci „odklepli“ aj dotácie na niekoľko prospešných projektov. Okrem iného napríklad 8 500 eur na zlepšenie podmienok starostlivosti o choré deti hospitalizované na detskej klinike a v nemocnici na Kramároch.

Rozhodovalo sa o budúcnosti historickej budovy Konskej železnice, ktorá je už sedem rokov opustená. Zastupiteľstvo schválilo vyhlásenie obchodnej verejnej súťaže na jej prenájom, no tunajšia

sobášna miestnosť bude aj naďalej slúžiť verejnosti.

Na júnovom zasadnutí nastala v zastupiteľstve zmena. Poslanecký sľub zložil nový poslanec Róbert Lamprecht (na obr.). Ten nastúpil na uvoľnené miesto po exposlancovi Petrovi Ágostonovi, ktorému zanikol mandát zo zákona právoplatným odsúdením.

(bor)

Snímka Jana Plevová

Keď rozhodnutie ministerstva škodí ľuďom

Vo štvrtok 8. júna sme druhýkrát protestovali v Dimitrovke. Protest bol namierený proti rozhodnutiu ministerstva dopravy povoliť vybudovanie nových bytov bez reálnej vytvorených parkovacích miest. Nejde len o to, že ak sa nové byty postavia bez parkovacích miest, tak sa urobí zle novým aj starým obyvateľom. Ide o to, že ak sa ministerstvo nespamätá, tak sa každý ďalší developer bude pýtať: „A prečo by som ja mal budovať parkovacie miesta?“ Áno, sú hlasy, ktoré hovoria, že v niektorých krajinách sa parkovacie miesta ani nestavajú, aby ľudia nemohli ísť k budove autom a použili metro, MHD či bicykel. Rozumiem. Ale normy by predsa mali byť nastavené pre všetkých rovnako!

Ako je to možné? Investor predložil PODnájomnú zmluvu na parkovacie plochy (na druhom konci inej ulice) v areáli vietnamskej ubytovne. Na mieste, kde sa aj dnes parkuje, napokon, sú tam kancelárie, reštaurácia, sklady a spomenutá

ubytovňa. My hovoríme, že tie plochy sú len fiktívne a pýtame sa, čo bude po skolaudovaní stavby. Ľudia budú chodiť cca 500 metrov pešo parkovať? Alebo sa PODnájomná zmluva jednoducho skončí a všetko bude tak ako doteraz? Teda budú tam parkovať ľudia z kancelárií, reštaurácie, z obsluhy skladov a z ubytovne... A ešte jedna otázka. Ak sa bude znova stavať, tak budú tieto plochy znova „recyklované“ a použité na povolenie pre ďalšie nové byty?

Veľmi chcem veriť tomu, že sa ministerstvo spamätá a svoje zlé, ba škodlivé rozhodnutie zruší. Ďakujem každému, kto prišiel a pomohol, aby nás bolo lepšie počuť.

Rudolf Kusý, snímka Jana Plevová

Po rekonštrukcii ponúkne Vernost' nové služby

Spoločenskú budovu na Nobelovej ulici, známu pod názvom Vernost', preberá od 1. júla 2017 do nájmu spoločnosť Belemit, s. r. o. Mestská časť Bratislava – Nové Mesto sa s novým podnájomníkom dohodla na pomerne rozsiahlej rekonštrukcii priestorov a po nej na postupnom rozšírení služieb pre obyvateľov. Zachované budú priestory na prízemí, v ktorých dnes rozvíja svoju činnosť Denné centrum se-

niorov Domovinka aj nedávno zriadená pobočka novomestskej knižnice.

Do konca tohto roka by mal byť zrekonštruovaný výťah a priestory na druhom poschodí, ktoré budú nájomcovi slúžiť ako kancelárie. V nasledujúcom roku sa plánuje rekonštrukcia prvého poschodia, kde by mali vzniknúť telocvičňa s pódium a zázemím, vhodná na hudobné a tanečné vystúpenia, sauna, rehabilitač-

né priestory a služby ako kaderníctvo, manikúra či pedikúra. V tretej etape, do konca roku 2019, bude zrekonštruované prízemie budovy. V ňom by mala nájsť vhodné priestory nová hudobná škola, kaviareň s detským kútikom a reštaurácia. Popri nájomnom vo výške 36 000 eur ročne sa nájomca zaviazal investovať do obnovy budovy približne 208 000 eur.

(vv)

Kto získa titul SENIOR ROKA?

Tento titul patrí k najvyšším samosprávnym oceneniam. Udeľuje sa Bratislavčanom, ktorí vo svojej profesii prispievali a naďalej prispievajú k rozvoju mesta buď ako angažovaní občania vo veciach verejných, alebo v oblasti kultúry či športu.

Primátor hlavného mesta každý rok vyberie spomedzi nominovaných 4-6 seniorov a titul Senior roka im udelí v rámci slávnostného gala programu 12. októbra 2017 v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca.

Návrhy (jednotlivcov, inštitúcií, organizácií, združení) je potrebné poslať

v elektronickej podobe na mailovú adresu: **senior@bratislava.sk** alebo v písomnej forme poštou na adresu Magistrát hl. m. SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava, príp. priniesť do podateľne magistrátu osobne **do 8. septembra 2017**. V návrhu je potrebné uviesť meno a kontaktné údaje navrhovaného (dátum narodenia, adresa, telefón, e-mail), kontaktné údaje navrhovateľa, a napokon stručné odôvodnenie podania návrhu s uvedením dosiahnutých úspechov, ktorými navrhovaný výrazne **reprezentuje mesto v oblasti ob-**

Titulom Senior roka bol v roku 2015 ocenený aj Ing. Anton Hulman, člen Denného centra seniorov na Kramároch. Poznate Novomešťana, ktorý by sa mohol stať jeho nasledovníkom?

čiansko-spoločenskej, kultúrnej alebo športovej, a to aj v seniorskom veku.

(ba), snímka Monika Voleková

Miestny poplatok za rozvoj – ako vyzerá prax?

Zákon o miestnom poplatku za rozvoj je účinný od začiatku roka 2017. Šesťnásť zo sedemnástich mestských častí v Bratislave odvtedy schválilo všeobecne záväzné nariadenie (VZN), podľa ktorého postupne začínajú stavebníkom tento poplatok vyrubovať. Získané zdroje majú mestské časti použiť na financovanie občianskej infraštruktúry, na výstavbu parkov a starostlivosť o zeleň. Ku koncu apríla 2017 mestské časti v Bratislave vyrubili tieto poplatky v celkovej výške 359 000 eur. Niektorí stavebníci sa proti ich rozhodnutiam odvolali.

V našej mestskej časti ani v ostatných veľkých mestských častiach ako Petržalka,

Ružinov alebo Staré Mesto nebol do konca apríla 2017 zatiaľ vyrubený žiadny poplatok. Dôvodom je, že ich VZN ešte nenaodobudli účinnosť, resp. sú v platnosti len krátko.

Tí občania, príp. právnické osoby, ktorým bolo síce vydané stavebné povolenie, ale pri realizácii stavby sa nenašli úhrn podlažných plôch bytov, sa nemusia obávať zvýšených nákladov na rekonštrukciu. Takéto stavebné úpravy – opravy, príp. modernizácie bytových domov sú od platenia poplatku v plnej výške oslobodené.

Účelom miestneho poplatku za rozvoj, ktorý sa delí medzi magistrát a mestskú časť v pomere 68:32 v prospech mestskej

časti, je vybudovanie dostatočnej občianskej infraštruktúry v súvislosti s novou výstavbou. Bratislava je v rámci Slovenska mestom s najväčšou intenzitou výstavby, preto pre naše hlavné mesto platí dvojnásobne, že stavebný rozvoj musí ísť ruka v ruku so zodpovednosťou stavebníkov voči okolitému prostrediu.

Našou úlohou ako poslancov je nielen prijímať zákony a všeobecne záväzné nariadenia, ale aj sledovať účinky týchto predpisov a vyhodnocovať, či pôvodný zámer priniesol želaný efekt a skutočne prispeje k vyššej kvalite života občanov. Rada budem informovať o konkrétnych projektoch.

Edita Pfundtner

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. Zuzana Rattajová

Milí Novomešťania,

príhováram sa vám ako poslankyňa miestneho zastupiteľstva, ale aj ako kultúrna aktivistka. Napriek tomu, že som vyštudovala ekonomiu, kultúra a umenie mi tak učarovali, že sa im venujem v pracovnom aj poslanskeom živote.

Som predsedníčkou Komisie pre kultúru, mládež, šport, voľný čas, IS a medzinárodné vzťahy. Na to, aby bol život v mestskej časti príjemný, sú nepochybne dôležité zrekonštruované školy, dostatok miest v škôlkach, opravené chodníky, avšak do tohto „receptu“ treba pridať i veľkú dávku kvalitnej

kultúry, ktorá kráča s dobou a dostáva sa k ľuďom v širších súvislostiach.

Jednou z mojich poslaneckých priorít v tomto volebnom období je vybudovať Novomešťský kultúrny inkubátor. Niečo podobné sa mi darí realizovať v spolupráci s MČ Petržalka v Dome kultúry Lúky. V našej mestskej časti máme ideálne miesto na podobnú funkciu, a tým je budova bývalej Konskej železnice. Zasadím sa o to, aby budova Konskej železnice slúžila kultúre, workshopom, miestnym umelcom, startupom, seniorom či mladým rodinám s deťmi. Vidím tam priestor na príjemnú kaviareň s čítateľňou vybudovanou v spolupráci s našou miestnou knižnicou, kde sa Novomešťania môžu stretávať a debatovať, ale aj miesto pre materské centrum či novomešťské múzeum. Je dôležité, aby mestská časť vytvárala priestor pre rôznorodé aktivity občanov a umožnila im realizovať ich plány.

Nové Mesto sa tak môže stať pozitívnym príkladom pre celú Bratislavu.

Keď sa obzriem do minulosti, mám radosť na príklad z úspešnej petície „Vráťme seniorom a ŤZP občanom dopravu“, ktorou sme primáli primátora, aby vrátil možnosť bezplatného cestovania v MHD. Teší ma, že sa ujala Vianočná benefičná kapustnica, ktorej cieľom je vyzbierať finančné prostriedky pre tých, ktorí to najviac potrebujú. Na záver si vás dovoľm už vopred pozvať na štvrtý ročník Filmovej jesene. Pripravujeme ju pre vás s kolegom poslancom Tomášom Korčekom a budeme bezplatne premietť zaujímavé filmy pre vás a vaše deti. Teším sa na každé osobné stretnutie!

Kontakt

Tel.: 0905 988 443

E-mail: rattajova@yahoo.es

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Hovorme mamám, ako veľmi ich máme radi

Takmer po celý máj sa v Novom Meste oslavoval Deň matiek. Besiedky v školách, koncerty i posedenia v denných centrách seniorov, veselý program v Stredisku kultúry na Vajnorskej, ale aj stretnutie mladšej generácie na Kuchajde na podujatí Míľa pre mamu, to všetko pripomínalo Novomešťanom tento krásny sviatok.

V Stredisku kultúry na Vajnorskej zavládla 16. mája veselá nálada. Spolu s Gizkou

ho Mesta, ho otvoril peknou básňou. Mikrofón potom odovzdal vzácnemu hosťovi, opernému spevákovi Petrovi Oswaldovi, ktorý zaspieval vybrané árie zo svetových opier a v mnohých jazykoch interpretoval známe piesne o láske k matke. Na priečnej flaute ho sprevádzala talentovaná vnučka Barborka.

Na návštevu Denného centra seniorov na Kolibe prišli deti zo školy na Jeseniovej. Recitáciou, spevom i hrou na hudobné nástroje vyvolali malí umelci na tvárach hostí úsmevy, ale aj smutné zamyslenie. Pri Hviezdoslavovej básni sa nedalo nepo-

Oňovou zaspomínali prítomné dámy na roky mladosti a obľúbené piesne spred desaťročí. Zhodli sa, že žiadne dary nenahradia mamám vo vyššom veku čas a záujem detí. Ako v príhovore povedal starosta Rudolf Kusý: „Mama zostáva mamou, či máme štyri alebo štyridsať rokov. Občas robia deti neplechu, no k mame sa uchýlia vždy, keď je zle... Mali by sme našim mamám často, veľmi často hovoriť, ako veľmi ich máme radi...“

Členov Denného centra seniorov na Kramároch potešil pôsobivý program hovoreného slova, hudby a operného spevu. Pán Dušan Nemetz, jeden z NAJ dedkov Nové-

myslieť na to, že mať mamu nie je pre každé dieťa samozrejmosťou. K poetickému programu prispela recitáciou tiež členka klubu Mária Čerňušková.

Aj v ostatných kluboch potešili seniorov vystúpenia detí z blízkych škôl. Dámam

na Chemickej zahrali a zaspievali k sviatku piatáci z Waldorfskej školy, na Nobelovej zase deti zo školy Odborárska, oživilí a rozveselili tak každodenný život v klube. Na Račiansku zavítali učitelia aj malá recitátorka zo ZUŠ Hálkova a staré šlágre si zaspievali spoločne s členmi klubu. Medzi seniorov do denných centier zavítali pri tejto milej príležitosti aj starosta a väčšina miestnych poslancov.

Míľa pre mamu pritiahla do našej mestskej časti rodičov a deti z celého mesta. Ro-

dinné popoludnie s bohatým programom završili hostia pochodom okolo Kuchajdy, aby mamičkám symbolicky vyjadrili svoju úctu.

Jana Škutková
Snímky Jana Škutková a Jana Plevová

Seniori nezabúdajú na zdravý pohyb

Už piaty raz sa novomestskí seniori stretli na svojom Športovom dni, aby si zmerali sily a v priateľskom záporení osviežili vzájomné kontakty. Vhodné prostredie na rôzne športové disciplíny im opäť poskytol ŠKOLAK klub na Riazanskej ulici. Každé z ôsmich denných centier vyslalo päťčlenné družstvo, spolu s ním, samozrejme, prišla početná skupina divákov. Medzi 131 hosťami aktívne povzbudzovali aj zástupcovia mestskej časti, starosta Rudolf Kusý, pracovníci sociálneho oddelenia a viacerí miestni poslanci.

Po úvodnom vystúpení malých mažoretiek zo školy na Riazanskej sa všetkým prítomným objavil úsmev na tvári. So záujmom si vypočuli prednášku zá-

stupcov Červeného kríža s ukázkami poskytovania prvej pomoci a vyskúšali si potrebné úkony na výučbových modeloch. Potom už nasledovalo športové zápolenie v piatich disciplínach – patríli k nim hod do koša, strelba na bránku, hod šípkami, chôdza po lavičke a hod kockou. Pohár starostu Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto vyhrali seniori zo Stromovej, ktorí nás na jeseň budú reprezentovať na úrovni župy. Druhé miesto si vybojovalo družstvo z Denného centra Domovinka na Nobelovej ulici a z tretieho miesta sa tešili zástupcovia Denného centra na Sibírskej ulici.

Jana Škutková

Snímka archív DCS Stromová

Oslavu jubileí spríjemnili obľúbené piesne

Slávnostné popoludnie pre našich jubilantov je dôkazom, že keď si človek udrží pozitívne myslenie a aktívny prístup, aj po deväťdesiatke môže mať radosť zo života. Pani Emília Králiková sa tohto roku dožíva 97-ich rokov. Keď si po srdečných gratuláciách prevzala kyticu a tortu pre najstaršieho oslávenca, požiadala o možnosť zaspievať prítomným pieseň. „Som z muzikálnej rodiny, u nás sa pri slávnostných príležitostiach vždy spievalo,“ povedala, a len ťažko by ste uhádli, že čulá speváčka nemá ďaleko do stovky. Vychovala šesť detí, teší sa

ztrinástichvnučat,osemnástichpravnúčat a jednej praprapravnučky, druhé praprapvnučky.

ča je vrah už na ceste. Pani Emília pracovala do svojich 76-ich rokov, potom venovala svoju lásku a čas mladším pokoleniam v rodine. „Deti milovali moje palacinky a štrúdle,“ smeje sa, „viac som piekla ako jedávala, veď kuchárka sa naje pary.“

Krásny program z obľúbených slágov, operetných a muzikálových árií pripravili jubilantom sólista opery SND Ivan Ožvát, sopranistka Mária Rychlová a koncertný klavirista Ladislav Kaprinay. Previedli hostí melódiami ich mladosti a pripomenuli veľké hudobné osobnosti.

Text a snímka Jana Škutková

Spevom a tancom víтали ľudia leto odpradávná

Po piatich úspešných ročníkoch sa juniáles novomestských seniorov stáva peknou tradíciou. Sála Strediska kultúry na Vajnorskej sa 8. júna do posledného miesta zaplnila ľuďmi, ktorým síce „vlasý už kvitnú“, ale na dobrej nálade im to nijako neubrá. Dobré informovaná moderátorka Jana Vozníková pripomenula dávne slovanské zvyky zachytené v žartovných príslo-

viach, napríklad: „Do Ducha nepúšťaj sa kožuha, po Duchu lež na kožuču!“ Vysvetlila dôvody osláv v období letného slnovratu a dodala tak podujatiu hlbší rozmer. Deti zo základných škôl na Českej a Odborárskej ulici pripravili krásny kultúrny program a treba povedať, že nám pod vedením pani učiteľiek Sekerkovej, Pajtikovej a Reptovej vyrastajú v mestskej časti veľmi talentovaní umelci.

A aký by to bol juniáles, keby ho nesprevádzala mimoriadne obľúbená tombola? Úvodného losovania sa ujal starosta Rudolf Kusý, aby však bola spravodlivosť plne zaručená, ponechal výber ďalšieho tombolového lístka vždy na predchádzajúceho výhercu. S poctivo zažmurávanými očami losujúcich sa spomedzi 508 vheadených lístkov vybralo 25 šťastlivcov, ktorí si napokon odniesli zaujímavé ceny.

Obľúbené hity mladosti zahrála do tanca skupina Saturn. Po niekoľkých skladbách – sprvu len opatrne a s ostychom – sa tanečný parket zaplnil a v rytme polky, tanga či valčíka krúžili na parkete svižné páry. Ani by ste nepovedali, že sú to už seniori!

Jana Škutková

Snímky Jana Plevová a Jana Škutková

Dobrovoľníci pomohli komunitnému centru

Podporovať myšlienku dobrovoľníctva, spoločenskej zodpovednosti a zvyšovať záujem o prácu pre komunitu medzi svojimi zamestnancami aj zákazníkmi sa snaží spoločnosť dm drogerie markt. Aj v tomto roku vybrala z vyše 250-ich žiadostí o pomoc štyridsať projektov, ktoré postupne realizuje. „S mestskou časťou Nové Mesto máme dlhodobú dobrú kontakty, sponzorsky podporujeme súťaž Naj babička a dedko, minulý rok sme obnovili sociálnu výdajňu v tržnici, sme partnerom projektu Mestské včely a v máji sme sa rozhodli poumyšľať okná a vlastnoručne vyrobiť knižnicu

pre Komunitné centrum na Ovručskej. Aby tento deň nebol iba o práci, pozvali sme seniorov z okolia na hodinu angličtiny, prechádzku s palicami Nordic Walking a na záver sme si spoločne premietli film,“ hovorí koordinátorka projektu Natália Franková. „Pre nás je táto pomoc veľmi cenná, tešíme sa nielen z umytých okien, ale aj z nových nápadov, ktoré obohatia program pre návštevníkov nášho centra,“ dodáva Eva Soldánová, pracovníčka KC Ovručská a autorka realizovaného projektu.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

V tábore rímskych bojovníkov Gerulata

Počas májovej náučnej vychádzky do antickej Gerulaty sme sa vrátili v čase o nejakých dvadsať storočí. Za (vopred objednaného) krásneho slnečného počasia sme sa vybrali do Rusoviec pozrieť si vojenský tábor, ktorý bol kedysi súčasťou pevnostného systému na hraniciach Rímskej ríše. S archeologickými nálezmi datovanými od 1. storočia n. l. nás v nevelkom múzeu oboznámil odborný pracovník – archeológ, ktorý sa sám zúčastňuje na archeologickom bádani. Zanieteným a zaujímavým výkladom nás previedol dávnou históriou. Zvyšky rímskeho tábora medzi sviežimi zelenými stromami nám poskytli priestor na spoločnú fotografiu, ktorá nám bude pripomínať peknú akciu.

Text a snímka Oľga Hauskrechtová, DCS Stromová

Na boj proti rakovine sa vyzbieralo vyše 900 000 eur

Počas tohtoročného Dňa narcisov 7. apríla potrápilo dobrovoľníkov i organizátorov počasie. Neubralo však tomuto dňu podpory chorých na výnimočnosti. Liga proti rakovine informovala, že vďaka zapojeniu 777 spoluorganizátorov, ktorí zastrešovali 16 106 dobrovoľníkov v uliciach Slovenska, do pokladničiek sa vyzbieralo 878 958 eur. Predstavuje to 1,2 tony mincí a viac než 10 000 bankoviek. Túto sumu ešte zvýšia anonymné dary, virtuálne nákupy narcisov cez darčovské portály a SMS príspevky zaslané prostredníctvom telekomunikačných operátorov, vďaka čomu sa očakávaný hrubý výnos zbierky vyšplhá na približne 920 000 eur.

„Tento deň už dávno nie je len o financiách. Je o ľudskosti, o výchove mladej generácie k „robeniu dobra“, je o odov-

zdávaní odkazu, že vieme a chceme pomáhať a v zápase s chorobou nie sú pacienti sami. Žiaľ, z roka na rok ich pribúda, bolo by treba veľmi veľa takýchto dní, sme však vďační i za fenomén tohto jediného – vám všetkým – či už na strane dobrovoľníkov, prispievajúcich alebo partnerov. Deň narcisov je jediný v roku, jeho hodnotu však tvoria tisíce dobrých ľudí so srdcom...“, hovorí Eva Kováčová, výkonná riaditeľka Ligy proti rakovine.

Nájde sa ich dosť aj u nás v Novom Meste, veď ústavy na Kramároch vnímame ako „naše“ a život v nich nám nie je vzdialený. Napokon, mnohokrát sme o ňom písali aj v našom časopise – aj o zbierkach alebo účasti na dobrovoľníckych aktivitách našich škôl a ďalších inštitúcií.

Vďaka zbierke je možné každoročne zlepšovať prístrojové vybavenie nemocníc, pripravovať zaujímavé programy pre pacientov aj ich rodinných príslušníkov – od rehabilitácií, cez kurzy a workshopy až po konzultácie. Onkologickým pacientom slúži Linka pomoci, internetová poradňa aj odborná pomoc dvadsiatich psychológov. Liga pomáha rodinám, ktoré sa ocitli v hmotnej núdzi, realizuje relaxačné pobyty, vydáva množstvo informačných materiálov a publikácií.

Jana Škutková, snímka z archívu Ligy proti rakovine

Na Kramároch máme čerstvého profesora

V polovici mája vymenoval prezident Andrej Kiska 30 nových vysokoškolských profesorov. Potešilo nás, že medzi nimi bol aj Novomešťan – doc. MUDr. Michal Mego, DrSc., onkológ z Národného onkologického ústavu na Kramároch. Rozhovor s týmto úspešným mladým odborníkom priniesieme v niektorom z najbližších čísel nášho časopisu. Zatiaľ aspoň gratulujeme! (w)

Spoznali sme najmenších obyvateľov

Galériou rodinného šťastia sa každé dva mesiace stáva Stredisko kultúry na Vajnorskej. Mamičky, oteckovia, starí rodičia i malí súrodenci naplnia veľkú sálu radosťou a láskou, ktorá priam vibruje v ovzduší. V máji sme medzi nami opäť privítali 65 maličkých obyvateľov. Starosta Rudolf Kusý s poslankyňou Editou Pfundtner popriali všetkým dobré zdravie, veľa šťastných spoločných chvíľ a odovzdali im 200-eurový štartovací príspevok spolu s drobnými darčekom od mestskej časti. Porozprávala som sa s mamičkami malého Vojtka, Tobiasa

a Adelky. Možno to vyvolal nádherný slnečný deň, no všetky tri vyslovili radosť, že Nové Mesto im poskytuje možnosť krásnych jarných vychádzok po zelených parkoch. Nech teda naši najmenší spokojne rastú, veď čas plynie občas až príliš rýchlo a čoskoro ich stretneme na podujatiach v jasličkách alebo materských školách.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Deň detí odštartoval leto

V nedeľu 28. mája sa oddychový areál Kuchajdy zaplnil rekordným počtom detí, rodičov aj starých rodičov, ktorí si

prišli užiť príjemné rodinné popoludnie. V bohatom programe sa našlo doslova z každého rožka troška. Hudobno-zábavné predstavenie PACI PAC pobavilo najmä najmladšie deti, kreatívne zamerané duše v tvorivých dielnach s nadšením vyrábali amulety. Veľkému záujmu sa tešili rôznorodé detské atrakcie a súťažné stanovišťa, kde si deti precvičili zručnosť, vedomosti, naučili sa bubnovať alebo hrať rugby.

K najväčším lákadlám nepochybne patrili jazda na poníkoch a plavby po hladine jazera na kajakoch a kanoe, ktoré pre návštevníkov usporiadal Klub rýchlostnej kanoistiky. Aby sa čakajúce mamičky nenudili, skrášľovali ich vizážistky zo spo-

ločnosti Oriflame. Zábavné popoludnie vyvrcholilo losovaním tomboly.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Medici pomáhajú deťom zbaviť sa strachu

V Spolku medikov Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave už piaty rok s láskou pripravujeme náš projekt SZU deťom. V spolupráci so študentmi zubného lekárstva a poslucháčmi urgentnej zdravotnej starostlivosti navštevujeme hospitalizované deti v základnej škole DFNSP na Kramároch. Snažíme sa ukázať im, že lekár, zubár alebo záchranár môžu byť ich kamarátmi. Počas pobytu v nemocnici deti citlivo vnímajú svoje okolie, mnohé sa boja. Snažíme sa predísť tomu, aby ich pocit strachu prerástol až do syndrómu bieleho plášt.

Počas každej návštevy si pre malých pacientov pripravíme sedem stanovišť.

U chirurga a u pediatra sa deti prezlečú do plášťov a chirurgických odevov, operujú, počúvajú alebo obväzujú plyšových medveďov, pichajú im injekcie, merajú teplotu. Pri plnení ďalších úloh napríklad do brucha veselého papierového medveďa nalepujú zdravé jedlo a do brucha smutného medveďa nezdravé jedlo. Na stanovišti u zubára sa zábavnou formou

naučia správnu techniku čistenia zubkov, u záchranára sa priučia prvej pomoci, vyskúšajú si vysilačky či prikladanie umelej dlahy.

Oblíbené sú aj tvorivé dielne, kde deti môžu vyrobiť niečo pekné pre svojich najmilších. Pri maľovaní na biele plášte popustia uzdu svojej fantázii a oživia ich hravými kresbami. Na poslednom stanovišti šikovní medici premenia tvarovacie balóny na zvieratká a postavičky podľa želaní najmenších pacientov. Projekt podporuje Nadácia pre deti Slovenska z grantového programu Dôvera.

Text a snímka Zuzana Fujaková, Spolok medikov SZU

Spolužiaci dali Paulínke kúsok seba

Správa o peknom čine mladých ľudí prišla do redakcie z Obchodnej akadémie na Račianskej ulici. V rámci vyučovacieho predmetu Projekty majú študenti za úlohu vymyslieť a zrealizovať spoločný záverečný projekt. Tretiak Vladimír Belykh navrhol zorganizovať hromadné darovanie krvi. Keďže spolužiacke Paulínke nedávno diagnostikovali leukémiu, stretol sa jeho nápad s obrovským ohlasom.

„Chceli sme urobiť niečo skutočne prospešné. Študenti v našom veku nemajú peniaze na charitu, ale darovanie krvi môže väčšina z nich podstúpiť bez veľkej námahy. Chceli sme podporiť Paulínku, veď pacienti s leukémiou potrebujú krv priebežne. Naša myšlienka nadchla aj študentov a učiteľov z iných stredných škôl, prišlo okolo 80 ľudí a krv darovalo 24 z nich. Pracovníci mobilnej transfúznej služby museli niektorých darcov odmietnuť zo zdravotných dôvodov a počas vyhradených troch hodín ani nestihli odobrať krv

všetkým. Napriek tomu mali účastníci dobrý pocit, verím, že mnohí budú dávať krv aj v budúcnosti,“ uviedol Vlado vo svojom liste.

Do projektu sa zapojila celá trieda, pripravili informačné materiály a pozvánky, navštívili školy v okolí, aby mladých ľudí pozvali osobne, pripravili vhodné prostredie pre zdravotníkov a vďaka pomoci sponzorov aj občerstvenie pre darcov. Spolu so svojimi pedagógmi dokázali, že vyučovanie nemusí byť suchou teóriou, ale skutočnou prípravou na život.

Text a snímka Jana Škutková

Kde vedia najviac o novodobých dejinách?

Obvodné kolo dejepisnej súťaže Medzníky druhej svetovej vojny sa u nás uskutočnilo 17. mája. Zúčastnili sa na ňom deviataci z piatich našich základných škôl. V trojčlenných tímoch pracovali na teste, ktorý pre nich pripravil Oblastný výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov (SZPB). Prvé tri tímy v poradí po vyhodnotení testov získali diplomy. Najlepší test odovzdali žiaci zo Základnej školy na Sibírskej, na druhom a treťom mieste skončili deviataci z Riazanskej a Českej. Pre všetkých zúčastnených bola odmenou exkurzia do Sereďe, do Múzea holokaustu, ktorú zabezpečil Oblastný výbor SZPB. Neskôr, v oblastnom kole tejto súťaže potvrdili žiaci zo školy na Sibírskej ulici svoje vedomosti opätovne prvým miestom. Žiakom a pani učiteľke dejepisu Elene Nemcovej gratulujeme k presvedčivému výsledku!

Katarína Čuntálová

Hurá do školy... aj v lete!

Kulinári, dobrá správa! Škola varenia Radosť variť v Polus City Center pokračuje aj v lete bez prestávky! Odskočte si z pláže do polusáckej kuchyne a nechajte sa zlákať špecialitami zážitkovej gastronómie.

Fanúšikovia najradostnejšej školy varenia na Slovensku už majú iste v oku ponuku tamojších kurzov, ale ako vždy, nová sezóna si pýta nové gastronomické výzvy. Tentoraz sa môžete tešiť napríklad na osviežujúce a vitamínmi nabité smoothie drinky, ako stvorené na ochladenie počas teplých letných mesiacov. Podľa

princípov ajurvedy vám ich namixuje modelka a lektorka jogy Vanda Gallo.

Ak máte chuť zažiť hviezdny večer v spoločnosti kvalitných kuchárov, zaujímavé kurzy nájdete v aktuálnej ponuke Školy varenia v Poluse. Prekvapte vašich hostí tipmi a trikmi, aké na internete len tak nenájdete!

Neviete sa rozhodnúť, čo dobré si pod taktovkou polusáckych lektorov toto leto pripravíte? V horúcom počasí hlad prirodzene ustupuje a o večeri častejšie rozhoduje chuť. Teraz je ten správny čas na ochutnávanie netradičných pokrmov a experimenty pre chuťové bunky!

Stačí si nájsť, po čom vaša gurmánska duša piští a zaregistrovať sa. Ako? Kliknite si na facebookovú stránku Školy varenia Radosť variť alebo na web Polusu a vyberte si z lákavého menu kurzov plného inšpirácií pre mamičky, pre priaznivcov zdravej stravy, pre cestovateľov, pre párty kulinárov, pre zručných maj-

strov, čo vedieť nakrájať cibuľu za dve sekundy, no aj pre úplných začiatočníkov.

Pridajte sa k tisícom spokojných účastníkov a navarte si v kuchyni, kde sa nemusíte trápiť s nákupom surovín ani s umývaním riadov, len príjemne relaxovať s varechou v ruke.

ŠTAFETA PRIATEĽSTVA K OPEĽOVAČOM

Štafetu priateľstva k opeľovačom v našej mestskej časti prevzalo Račianske mýto. Koncom mája začalo OZ Živica na Račianskom mýte realizovať občiansky projekt Aby mesto prekvitalo. Jeho záverečná fáza bude financovaná z participatívneho rozpočtu v roku 2017.

Posledná z priateľských plôch k opeľovačom, ktoré sa revitalizovali v tomto roku, vznikla v hornej časti Račianskeho mýta. Kúsok vhodného priestoru bol pretvorený na vyvýšený jedlý záhon. Tento záhon navrhlo a vysadilo Centrum environmen-

**Participatívny
rozpočet**

Nové Mesto v našich rukách

ky so zeleninou môžu ovoniavať, ochutnávať aj využívať. O záhon sa môže starať ktokoľvek, kto má záujem, a zalievať ho. Už teraz sa tešíme na ďalšie jedlé záhony v našej mestskej časti.

Lenka Korbeľová

Doslova chrumkavý priestor Račianskeho mýta pred zveladením a po ňom *Snímka Lenka Korbeľová*

tálnej a etickej výchovy Živica v spolupráci so záhradnou architektkou Zuzanou Hudekovou z REC Bratislava.

Na vyvýšenom záhone vysadili rozmanité aromatické byliny: šalviu, medovku, kôpor, saturejku, borák, alchemilku, materinu dúšku, nechtík lekársky, pamajorán, mäta a echinaceu. Priestor dotvára bežná zelenina, ktorá je určená na kuchynské použitie: paradajka, fazuľa, vysoko dekoratívna zelenina mangold a rozličné druhy šalátov. Centrálnou časťou záhonu sú dve rôzne vysoké kovovo-drevené konštrukcie v tvare ihlanu na popínavú jedlú fazuľu, okrasné tekvice či kapucínku, ktorá má naozaj jedlé a chutné oranžovo sfarbené kvety. Takýto typ 'jedlého záhonu' je prvý na Slovensku v rámci verejných priestorov.

Veríme, že Novomešťanom sa jedlý záhon bude páčiť. Bylin-

VÝZVA

Ak vás nápad zaujal a máte v hlave podobné alebo úplne iné idey či projekty, vedzte, že Kancelária pre participáciu verejnosti vyhlasuje výzvu na podávanie občianskych ideí a projektov, ktoré môžu byť financované z participatívneho rozpočtu v roku 2018 až do výšky 5000 eur. Idey a projekty je možné podávať do 18. 9. 2017 do 24. h. Všetky realizovateľné postúpia do jesenného zvažovania a hlasovania. Viac sa dozviete na webovom sídle participácie: prbanm.sk alebo v Kancelárii pre participáciu verejnosti. Tešíme sa na všetky vaše nápady.

V SPRÁVNOM ČASE NA SPRÁVNOM MIESTE

Poznáme to všetci, na zmeny a nedostatky obvykle reagujeme hnevom, žiaľ, väčšinou v nesprávnom čase a na nesprávnom mieste, bez možnosti nápravy. Jedným z miest, kde sa dá reagovať na 'znejpríjemňovače' života, sú verejné stretnutia na tému participatívneho rozpočtu.

Tento rok sme na všetkých ôsmich stretnutiach vo štvrtiach Nového Mesta zaznamenali historicky najnižšiu účasť ľudí. Možno to bolo teplom, možno nezáujmom, a možno je to daň za uponáhľanú dobu, v ktorej sa tak nejaká strácame. Škoda.

Účastníci verejných stretnutí si vypočuli informácie, čo sa dialo s vlnajšími podnetmi a nahlásili nové, aj závažné, ktoré postúpia do jesenného hlasovania. Novinkou bolo označovanie nebezpečných a škaredých miest našej mestskej časti na

mape. Občas sa prejavila nedôvera, občas aj hnev, no tentoraz to bolo v správny čas na správnom mieste. Všetkým účastníkom ďakujeme za podnety, ktoré nám pomôžu zlepšiť kvalitu života.

Správny čas na podnety trvá

Podnety na zlepšenie verejných priestorov a služieb samosprávy mailujte do konca augusta na: participacia@banm.sk. Stručne opíšte problém a ak sa dá, aj ho lokalizujte – najzávažnejšie postúpia do jesenného hlasovania a ich riešenie môže byť financované z participatívneho rozpočtu 2018.

Novinkou bola práca s mapou a s pocitmi, snímka Lukáš Bulko

BUDEME MAŤ KLUB DETÍ A MLÁDEŽE?

Momentálne voľné priestory na Račianskej 87, ktoré si pamätníci socializmu spájajú s papiernictvom, by mohli nájsť novú verejnoprospešnú funkciu. Po ôsmich denných centrách pre seniorov by sme v našej mestskej časti mohli mať prvý klub detí a mládeže.

Mladí dnes poväčšine zbierajú 'lajky' na sociálnych sieťach alebo body v počítačových hrách, komunikujú cez chaty a SMS v mobilnom telefóne, no okruh priateľov z reality pre nich predstavuje doslova len pár kamarátov a kamarátok. Navyše rodičia na Slovensku sa dnes rozprávajú so svojimi deťmi v priemere 15 minút denne, čo vonkoncom nestačí na ich rozvoj. Z viacerých detí sa stávajú novodobí Robinzoni s mobilom v ruke a so slúchadlami v ušiach alebo s pohľadom upretým na monitor počítača. Eliminujú

viaceré negatívne dôsledky súčasných trendov by mohol prvý a zatiaľ jediný klub detí a mládeže v Novom Meste.

„Klub s nízkoprahovou funkciou by mal byť pre deti a mládež voľne dostupný, bez akýchkoľvek prekážok. Návštevníkom by nemali brániť vo vstupe do klubu žiadne bariéry či vstupné poplatky,“ vysvetľuje zámery občianskeho združenia Mládež ulice predseda Peter Kulifaj. „Okrem voľnočasových aktivít môžu deti a mládež nájsť v klube aj odborné poradenstvo na tému, s ktorou

si nevedia rady, najmä ak majú zaneprázdnených rodičov.“

Občianske združenie Mládež ulice s Kanceláriou pre participáciu verejnosti pripravujú plány na vznik klubu detí a mládeže. Ak by sa proces podarilo dotiahnuť do konca a nájsť financie na zriadenie klubu, deti a mládež z okolia by získali nielen nové možnosti využívania voľného času, ale aj oporu pri riešení osobných problémov.

Vizualizácia priestorov Klubu detí a mládeže na Račianskej 87, návrh Ing. arch. Jozef Veselovský

Nech rozhodne názor mladých

Zaujíma nás názor mladých zo širšieho okolia Račianskej 87, najmä to, ako si predstavujú priestory a program budúceho Klubu detí a mládeže. Kto sa chce zapojiť do tvorby priestorov alebo programu klubu, nech sa ozve participatívcom na telefón 0905 340 394, alebo nech zašle mail na adresu: participacia@banm.sk. Môžete tiež nechať správu cez FB: @participaciabanm. Radi sa stretneme s každým, kto prejaví záujem a zapracujeme do projektu všetky dobré nápady.

PARTICIPAČNÉ NOVINKY

Naša mestská časť patrí k lídrom participácie na Slovensku aj vďaka novinkám, ktoré postupne uvádza do života. Poznáte už tie najnovšie?

Skončilo sa zbieranie podnetov po štvrtiach

Kancelária pre participáciu verejnosti zorganizovala v máji a v júni osem verejných stretnutí v jednotlivých štvrtiach Nového Mesta. Zozbierali sme cenné podnety na ďalší rozvoj mestskej časti, zlepšenie údržby verejných priestorov či služieb. V lete podnety prejdú prípravným procesom, všetky realizovateľné prejdú do jesenného hlasovania. Podrobnejšie informácie a prehľad podnetov prinesieme v ďalšom Hlase.

Začína sa podávanie občianskych projektov

Kancelária pripomína občanom a občianskym združeniam, ktoré majú nápad, alebo dokonca projekt na rozvoj verejných priestorov alebo komunitných aktivít, že majú možnosť uchádzať sa o podporu na svoj projekt z participatívneho rozpočtu na rok 2018 až do výšky 5000 eur. Nápad a projekt je možné podávať do 18. 9. 2017 do 24. h. Viac info na stránke prbanm.sk

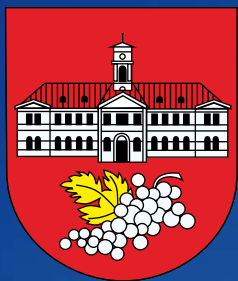
Komunitné kompostovanie vyvolalo nevídaný záujem

Výzva na komunitné kompostovanie v Novom Meste prekonala všetky očakávania. Do uzávierky tohto čísla sa prihlásilo takmer 50 komunít, spoločenských súkromných, ktoré chcú začať s komunitným kompostovaním. Participatívci postupne začnú kontaktovať záujemcov v poradí, v akom sa prihlásili, a pripravujú informačný newsletter.

Sledujte všetko podstatné o participácii na FB: @participaciabanm.
Vaše prihlášky, podnety a otázky posielajte na e-mail: participacia@banm.sk.

Informácie pripravili
Lukáš Bulko a Miroslav Švec

KULTÚRNA V NOVOM MESTE

Každú SOBOTU od 18.00

KONCERTY NA KUCHAJDE

Vystúpenia umelcov rôznych hudobných žánrov

- 1. júl BLUESOVÝ VEČER s kapelou Tomáša Rédeya (blues)
- 8. júl MICHAL DAVID revival (pop, disco)
- 15. júl TOLSTOYS, NÚKU, NIGHTLINES (mladá alternatívna hudba)
- 22. júl BRUNETTES SHOOT BLONDES (indie elektro pop z Ukrajiny)
- 29. júl KOMAJOTA (pop rock)
- 5. august RÝCHLE ŠÍPY (country)
- 12. august ANDI RAY BAND (rock'n'roll, blues)
- 19. august ROBBIE WILLIAMS revival (pop)
- 26. august MILAN DROBNÝ & hosť MIRO FANČOVIČ (šlágre 60. a 70. rokov)
- 2. september INOTAJ (indie pop)

Dve letné NEDELE od 17.00 do 19.00

NOVOMESTSKÁ PROMENÁDA

Dychové koncerty v parku na Račianskom mýte

30. júl – „11“ Z IVANKY

6. august – GRINAVANKA

Každý PONDELOK a STREDU od 17.45 do 18.45

LETNÁ JOGA NA KUCHAJDE

Zacvičte si a relaxujte na čerstvom vzduchu

Za pomoc pri zabezpečení
Kultúrneho leta 2017
ďakujeme partnerom:

STREDISKO KULTÚRY BNM
VAJNORSKÁ 21

E LETO 2017

Každý UTOROK o 10.00

RODINNÝ PILATES NA KUHAJDE

Párové cvičenie rodičov s deťmi,
cviky na správne držanie tela a dýchanie

**Každý UTOROK a ŠTVRTOK
od 18.00 do 19.00**

FITNESS NA KUHAJDE

Skupinové cvičenia zamerané na posilnenie tela
a srdcovo-cievneho systému

Každú ŠTREDU a SOBOTU o 21.30 (v auguste od 21.00)

LETNÉ KINO NA KUHAJDE

Premietanie filmov na želanie, zahlasujte za svojho favorita
na stránke kino.nakuchajde.sk

Každú SOBOTU od 17.00 do 22.00

TANEČNÉ KULTÚRNE LETO*

V Stredisku kultúry na Vajnorskej 21

Živá hudba 60. – 90. rokov a tanec – Čaj o piatej

VSTUP ZDARMA

Viac informácií o termínoch, vystupujúcich a prípadných zmenách v programe nájdete na:
www.banm.sk, kino.nakuchajde.sk, www.skvajnorska.sk a na Facebooku
(stránky: Kultúrne leto v Novom Meste, Letná joga na Kuchajde, Letné kino na Kuchajde)

(* vstupenky na Tanečné kultúrne leto si môžete zakúpiť v SK Vajnorská)

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

Predzáhradky na Račianskej už priťahujú pohľady

O úspešnom završení pekného nápadu nás informovali obyvatelia vchodov 14 a 16 z Račianskej ulice. V rámci hlasovania o rozdelení participatívneho rozpočtu uspeli so svojím návrhom, a tak mohli zrevitalizovať predzáhradky domov v blízkosti Račianskeho múta.

Iniciátori a koordinátori projektu pani Beata Randusová s manželom Danielom sa prisťahovali do domu nedávno. Nechceli sa zmieriť so zanedbanou zeleňou v okolí a hľadali inšpiráciu v iných mestských častiach. O pomoc napokon požiadali záhradných a krajinných architektov Martina Ošusta a Magdalénu Pastvovú z iniciatívy Kvitnúce sídliská. Oslovila ich

Martinova uskutočnená myšlienka – premena zanedbaných pieskovísk v Petržalke na zelené záhony. Odborníci pripravili návrh, ktorý sa zapáčil aj susedom, spoločne predložili participačný projekt a po pridelení potrebného rozpočtu sa pustili do práce. Odstránili staré porasty, vysadili trvalky, položili geotextíliu proti burine a na mulčovanie naviezli drobný riečny štrk. Dnes sú rastlinky ešte mladé, časom však pokryjú väčšie plochy a bez potreby veľkej údržby budú krásniť okolie. Dobrovoľníci vyčistili a natreli zábradlia, čím inšpirovali aj obyvateľov ďalších vchodov. Počas participačných stretnutí sa zoznámili s predstaviteľmi OZ Stopa, spojili sily,

a tak im pri práci pomáhali aj ľudia bez domova. „Teší nás, že obyvatelia rôzneho veku sa lepšie spoznali. Zapojením do spoločnej práce sa zlepšili vzájomné vzťahy a verejný priestor už nikomu nie je ľahostajný,“ uviedla pani Randusová.

Jana Škutková
Snímka Beata Randusová

Zmenilo sa v Novom Meste

V polovici mája sa pracovníci organizácie našej mestskej časti EKO-podniku VPS pustili do opravy schodov na ulici J. C. Hronského. Odstránili vydutú omietku na fasáde schodov, vyčistený podklad penetrovali, opravili diery a pukliny, natiahli sieťku a natreli. Pred koncom mesiaca sa už obyvatelia sídliska tešili z pohľadu na vynovené, a najmä bezpečné schody. Prirodzene, aj si ich vyskúšali.

Cestári pokračujú s opravami chodníkov. V posledných týždňoch ste ich mohli stretnúť napríklad na ulici Za kasárňou

v Ľudovej štvrti – odstraňovali poškodený starý asfalt a kladli novú asfaltovú vrstvu.

(jš)
Snímky Jana Plevová
a Jana Škutková

Španieli odchádzali z Bratislavy dojatí

„Návštevu španielskych dobrovoľníkov v Domove sv. Jána z Boha som prežíval veľmi intenzívne,“ priznal sa riaditeľ domova Mgr. Matúš Ferenčík. Spolu s priorom slovenskej komunity Milosrdných bratov Richardom Jombíkom OH sprevádzal 10. mája španielsku „delegáciu“ po areáli zariadenia. Muži i ženy, ktorí priamo v Madride nezištne slúžia v Centre pre ľudí bez domova, boli zvedaví, ako u nás funguje starostlivosť o ľudí bez prístrešia.

Keď videli priestory, pochutili si na spoločnom obede a riaditeľ Ferenčík im predstavil aj nové oblasti, v ktorých sa zariadenie plánuje ďalej rozvíjať, lúčili sa dojatí. Vedúci španielskej delegácie pán Antonio

Diego to vyjadril slovami: „Chcem sa poďakovať za prijatie, za všetko. Vidíme, že máte chuť pracovať, ste iniciatívni. Toto zariadenie má budúcnosť.“

Výsledkom návštevy španielskych hostí bola nielen výmena kontaktov, pozvanie zástupcov Domova sv. Jána z Boha do Madridu, ale aj finančná zbierka pre naše zariadenie, ktorú urobili priamo na mieste. Okrem toho ponúkli vedeniu domova výmenný pobyt jedného z ich dobrovoľníkov na mieste nášho dobrovoľníka, ktorý by šiel do Madridu. Prior Richard Jombík OH Španielom vysvetlil, že Milosrdní bratia začali na Slovensku slúžiť ľuďom z ulice pred takmer dvadsiatimi rokmi. „Spočítajú to bola iba jednoduchá práca: vydať

im stravu a dať možnosť umyť sa. No hľadali sme možnosti, ako postúpiť dopredu. Potom nám vtedajší generálny predstaviteľ našej rehole Donatus Forkan OH a jeho zástupca páter Rudolf ukázali, ako sa o ľudí bez prístrešia starajú vo francúzskom Marseille, v španielskej Barcelone či v Madride. Videli sme to na vlastné oči a od roku 2011 sme aj my začali ponúkať to, čo je v Európe dnes už známe. Z našich skúseností sa učili ďalšie organizácie.“ V Domove sv. Jána z Boha slúži aj rehoľná sestra Mária, pochádzajúca zo Španielska. Veľmi sa potešila návšteve rodákov, ale neodcestovala s nimi. Naďalej si plní svoju misiu v Bratislave.

Andrea Eliášová

Lásku k zvieratám treba pestovať od malička

Deťúrence z jasličiek na Robotníckej ulici mali 17. mája nezvyčajnú návštevu. Prišli k nim chovatelia a cvičitelia psíkov z Odboru kynológie a hipológie Prezídia policajného zboru a na veľkú radosť detí priviedli sučku Nelly, ktorá práve prechádza špeciálnym výcvikom. „Dnes už deti nevyrastajú v kontakte so zvieratami, mnohé sa psíkov zbytočne boja. Aby sa osmelili, so vzájomným spoznávaním treba začať v ranom veku. Platí to nielen

pre deti, ale aj pre šteniatka, ktoré pripravujeme na život. Zvieratá si musia na ľudí zvyknúť a socializovať sa. V praxi ich budú čakať rôzne úlohy, napríklad pachové práce. Také psy ňuchom vyhľadávajú tabak, drogy či výbušniny, na hraniciach pomáhajú odhaľovať pašerákov,“ vysvetlil podporučík Juraj Linhart zo Strediska špecializovaného výcviku v Devínskej Novej Vsi. Na Slovensku je vo výkone služby približne 800 psov, predovšetkým ide o plemená nemecký ovčiak,

belgický ovčiak, doberman, rotvajler a veľký bradáč. Výcvik predstavuje veľké sito, mnohé zvieratá nedokážu vyhovieť podmienkam fyzického zdravia aj dobrej povahy. Sučka Nelly preukázala mimoriadnu trpezlivosť, aj keď ju nadšení jasličkári hladkali, škrabkali, ťahali za obojok či srst, všetko znášala pokojne. Žiadne z detí sa nebálo, zrejme nám v novomestských jasličkách vyrastá odvážna generácia!

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Bratislava CUP v kráľičom hope

Slnčný deň, Kuchajda plná králikov a bojovníci v klietkach pripravení podať čo najlepší výkon. V takom duchu sa niesol prvý ročník netradičných pretekov Bratislava CUP 2017.

V sobotu 3. júna sa v novomestskom areáli oddychu stretlo 16 súťažiacich a 45 králikov, aby bojovali o prvé trofeje turnaja. A v silnej konkurencii sa bolo na čo pozeráť! Králičí hop je na Slovensku veľmi mladý šport, no v susednom Česku má už 10-ročnú tradíciu. V nádhorne baletnom podaní Karin Melušovej s kráľičkom Niom padol aj slovenský rekord, keď údaj na ciachovnici ukázal 200 cm. Mimoriadny úspech zazna-

Snímka Ján Borčín

menala Viktória Saloušeková, ktorá získala s králikmi Excalibur od Rýchlych Šípov, Drea Dark Night a Bunny všetky tri poháre v parkúre stredne ťažkej triedy.

O rozloženie prekážok a profesionálne rozhodovanie sa postarali manželia Lada a Jindřich Šípovci, lebo lepších v Česku ani na Slovensku niet. Popritom stihli zaškoliť aj nových rozhodcov pre slovenský región. Súťažilo sa v štyroch disciplínach: rovinka, skok vysoký, skok ďaleký a parkúr, medzi víťazov sa rozdelilo 18 pohárov. Podakovanie za kvalitné krmivo patrí dlhoročnému sponzorovi firme Mifuma. *Jozef Beňuška*

*Karin Melušová
na snímke Jozefa
Beňušku*

Kávové experimenty

Bratislavských milovníkov najrozšírenejšieho „životabudíča“ na svete potešil druhý ročník podujatia Coffeeslava, v ktorom spojili svoj um a nápady majitelia dvanástich špičkových kaviarní. Kým v mnohých prevádzkach vystupovali hudobníci, prednášali baristi či miešali sa špeciálne kokteily, novomestské EDUCAFÉ zostalo verné svojmu vzdelávaciemu zameraniu. V spolupráci s docentom Chemicko-potravinárskej fakulty STU Petrom Solčným pripravilo niekoľko vedeckých experimentov. Rozmýšľali ste niekedy, aká voda je najlepšia na prípravu vašej šálky kávy? Návštevníci rozhodli, že najviac im chutí kávový nápoj z vody, v ktorej sú horčík, vápnik a sodík zastúpené v pomere 4 : 1 : 1, pričom dokopy má byť týchto chemických prvkov 120 mg na liter vody. Že je to pre prax príliš zložitá? To nič, vychutnajte si kávu pripravenú špecialistami a prídte si do EDUCAFÉ na Robotníckej ulici vypočúť niektorú z pravidelných prednášok, ktorých cieľom je šíriť alternatívne spôsoby vzdelávania a podporovať komunikáciu medzi obyvateľmi z okolia. *Jana Škutková, snímky Jana Plevová*

Spolupráca s prírodou v mestách

Mestá ako protiklad prírodnej krajiny

Mestské prostredie je často vnímané ako protiklad prírodnej krajiny. Zvykli sme si na „technický“ pohľad na svet. Ten sa prejavuje už pri navrhovaní sadovníckych úprav vo verejnej zeleni, a to nielen pri administratívnych budovách a nákupných centrách, ale aj pri obytných domoch či priamo pri tvorbe rodinných záhrad. Tie sú často prísne geometricky tvarované, s čistými líniami sterilných trávnikov, prípadne s formálne prísnyimi, prírode vzdialenými formami záhonov, doplnenými niekoľkými drevinami. Je viac než samozrejmé, že poletujúce farebné motýle, pes-

zriedkavými návštevníkmi parkov a záhrad ako ich prirodzenou súčasťou. A aké sú nástrahy vysokej intenzity kosenia? Odpoveď priniesla záhradná architektka Ing. Zuzana Hudeková, PhD.: „*Nie vždy si uvedomujeme, že nízko kosené, nepolievané trávniky, ktoré u nás prevládajú, veľmi ľahko preschýňajú a menia sa z plôch, ktoré mali územie v lete ochladzovať, na plochy, ktoré sa mimoriadne prehrievajú. Viaceré výskumy potvrdili, že ich teplota je porovnateľná s rozohriatym asfaltom. Následný dážď nie je schopný do presušennej pôdy vsiaknuť, alebo len v obmedzenej miere, z územia jednoducho odtečie.*“ Intenzita kosenia by teda mala byť premyslená, na základe hlavnej funkcie plo-

poslednej kosbe sa pokosená lúka nechá na ploche vysemeniť, aby priniesla kvetinnú „úrodu“ aj v nasledujúcom roku. Výsev je pritom jednoduchý – na rozrušený drn vysiať osivo, povalcovať a prvý mesiac každodenne zalievať.

Herbicídy do prírody nepatria

Boj s „burinou“ je bojom s veternými mlynmi. V snahe o rýchle riešenie siahame po totálnych alebo selektívnych herbicídoch. Ani jeden herbicíd vzhľadom na svoju funkciu nie je bezpečný a do prírody nepatrí. Namiesto mravčieho odburiňovania a ničenia burín „chemickým útokom“ radšej mulčujte, resp. nastielajte, použít môžete pokosenú trávu, vytrhanú burinu i slamu. Zabráni rastu nežiaducich burín okolo výsadby a spomalí výpar z pôdy najmä v horúcich letných dňoch. Navyše rastlinná nástiľka vráti do pôdy organický materiál.

Záhon nikoho

Rovnako ako pri nekosených plochách v mestách aj v predzáhradkách či záhradách si môžete skúsiť zriadiť „záhon nikoho“. Na vyznačenom záhone nechajte vývoj v rukách prírody a pozorujte, ako sa bude druhovo meniť a vyvíjať počas celého vegetačného obdobia. Ak máte deti, toto zákutie sa určite bude tešiť aj ich pozornosti.

Viac tipov a rád na údržbu zelene blízku prírode nájdete v príručke Prírode blízka údržba mestskej zelene, ktorá je voľne dostupná na www.mestske-vcely.sk alebo www.facebook.com/biodiverzita.zahrada. Zaujímavý rozhovor s autorkou Zuzanou Hudekovou nájdete na portáli Čierna labuť (www.ciernalabut.sk).

Projekt Mestské včely sa realizuje vďaka finančnej podpore dm drogerie markt, s. r. o., v spolupráci s Mestskou časťou Bratislava-Nové Mesto a Eko-podnikom VPS.

Zuzana Dovalová, CEEV Živica

tré spektrum vtákov, včely a iný hmyz sa z takto odprírodneného prostredia strácajú.

Nekosené plochy alebo zmenená intenzita kosenia

Menej zasahovať a dať viac priestoru prírode je možné aj v mestskom prostredí. Z ekologického, a nakoniec aj z ekonomického hľadiska nie je nevyhnutné realizovať rovnakú údržbu na všetkých plochách. Mestské prostredie dáva priestor na tvorbu rozmanitých, druhovo bohatých plôch a zákutí. Kosenie patrí k základným prvkom údržby. Frekvencia kosenia v mestách býva neraz 5-7-krát ročne. Tráva je tak pokosená skôr, než stihne vykvetnúť a poskytnúť znášku opeľujúcemu hmyzu. Motýle, čmeliaky či včely sa tak stávajú skôr

chy. Ako ukážku sme v projekte Mestské včely vyznačili plochy, ktoré budú kosené len pred 15. májom a následne po 15. septembri. Kvety stihnú počas roka vykvetnúť a poskytnúť potravu s útočiskom pre opeľovače. Svieža plocha navyše lahodí oku viac ako vyprahnuté strnisko.

Premena časti trávniku na kvitnúcu lúku

Okrem zmeny intenzity kosenia môžeme pestrú kvetinovú lúku dosiahnuť premenou časti trávniku, a to výsevom ušľachtilých trvalkových lúk. Mnohé osivá sú sortimentom prispôbené extrémnejším mestským podmienkam. Znesú chudobnejšie pôdy bez potreby hnojenia aj slnečné stanovišťa. Plocha sa nekosí – maximálne raz do roka po odkvitnutí. Po

Podmienky na rekreáciu a šport v lesoparku môžu byť lepšie

Veľká časť obľúbeného bratislavského lesoparku sa nachádza v katastri Nového Mesta, je teda logické, že práve táto mestská časť iniciuje posilnenie podmienok na rekreáciu, šport a ochranu prírody na tomto území a priestorovú reguláciu ťažby dreva.

Návrh, ktorý už schválila komisia životného prostredia, dopravy a kontroly verejného poriadku, rozdeľuje lesopark na tri zóny. Cieľom je vytvoriť lepšie podmienky pre turistov, cyklistov či rodiny s deťmi, aby neboli obmedzovaní stále citlivou ťažbou dreva. Zároveň sa vytvára priestor na posilnenie ochrany prírody v tejto časti Malých Karpát, v malebnom povodí riečky Vydrice a na jeho okolí, kde návštevníci vyhľadávajú oddych v tichu lesa.

Materiál rozdeľuje územie na zóny A, B a C. **Zóna A** predstavuje územie intenzívnej rekreácie s jej hlavnými centrami (Železná studienka, Kamzík, Krasňany a pod.). Hlav-

nou funkciou v tejto zóne je aktívna rekreácia v prírodnom prostredí s vysokým zastúpením prírodných prvkov. V tejto zóne je možné v prípade potreby budovať nové prvky a zariadenia rekreačnej infraštruktúry.

Zóna B je územím rekreácie, ochrany prírody a lesného hospodárstva. Hlavný rozdiel oproti zóne A spočíva v tom, že v zóne B by sa už nemalo uvažovať o budovaní nových prvkov, atrakcií a zariadení rekreačnej infraštruktúry (okrem výnimočných prípadov), ale využívať a udržiavať len existujúce.

Dôležité je aj vymedzenie **zóny C**, ktorá by prioritne mala byť zónou pokoja a ochrany prírody s rozlohou cca 1 600 hektárov. Zahŕňa najhodnotnejšie lesné porasty z hľadiska plnenia ekologických a environmentálnych funkcií lesov, existujúce i navrhované osobitne chránené územia s 3., 4. a 5. stupňom ochrany či lesné biocen-

trá. Prevládajúcou funkciou je tu ochrana prírody, doplnkovou funkciou je rekreácia. V tejto zóne ide najmä o dosiahnutie súladu medzi záujmami rekreácie a ochrany prírody, **pri súčasnom výraznom obmedzení lesného hospodárstva**. Zásada voľného pohybu osôb (peších aj cyklistov) platí na celom území lesoparku, vrátane navrhovanej zóny C.

Dôležité je jasne povedať, že ťažba dreva v lesoparku by sa mala minimalizovať a akékoľvek hospodárske činnosti vykonávať šetrnými metódami, **citlivo k prírodnému prostrediu**, turistickým a cyklistickým chodníkom.

Jakub Mrva, Iniciatíva Naše Karpaty

Používate zberné nádoby na bioodpad správne?

S odvozom biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu zo záhrad začala spoločnosť OLO v polovici marca 2017. Do mája jej pracovníci odviezli vyše 220 ton tohto druhu odpadu z rodinných domov, ktoré naň dostali hnedú zbernú nádobu. Ukazuje sa však, že hnedé nádoby často obsahujú aj odpad, ktorý do nich nepatrí.

Do hnedých nádob patria kvety, štiepky, piliny, pokosená tráva, malé kúsky konárov, lístie, odpad

z ovocia, zeleniny a burina bez plastových vriec a iných obalov. Nepatria sem odpady z domácností živočíšneho pôvodu, mliečne ani mäsové výrobky. Akýkoľvek iný odpad okrem bioodpadu totiž spôsobuje problémy pri ďalšom spracovaní v kompostárni, potrebné je vytriediť ho manuálne. Často sa stáva, že obyvatelia umiestnia zmesový a plastový odpad do spodnej časti hnedej zbernej nádoby, potom ho prikryjú bioodpadom, a tak zamestnanci

OLO pri otvorení a kontrole zbernej nádoby nedokážu identifikovať jej skutočný obsah.

Hnedú zbernú nádobu treba v deň odvozu vyložiť na odvozné miesto, ktoré je vyznačené spolu s dňom odvozu na nálepke dodávanej s nádobami.

Pre ďalšie informácie sa môžete obrátiť na Zákaznícke centrum OLO telefonicky na číslo 02/50 110 111 alebo e-mailom na zakazka@olo.sk.

(red)

Kuchajde sa potápači venujú každý rok

Jazeru Kuchajda sa ôsmi potápači zo Spolku ochranárov vody Octopus venovali už od konca apríla. V spolupráci s naším EKO-podnikom VPS sa tak ako každý rok pustili do čistenia jazera pred letnou sezónou. Najprv odstránili drobný odpad z okolia vody, potom sa sústredili na dno, odkiaľ zakaždým vylovia rozmernejšie predmety – najviac ich je vraj pod mólom. Prevažne sú to kovové predmety, koše na odpady, armatúry, nákupný vozík a iné. Nebezpečné sú ulitníky, ktorými kovové súčasti „obrástú“. Ľuďom, ktorí sa tu kúpu, by mohli spôsobiť rezné poranenia. V plážovej časti a pod reštauráciami sa našli najmä rozbité sklenené obaly.

Niekoľko uhynutých rýb podľa Tomáša Rácza, predsedu Octopusu, nepredstavuje problém, taký úhyn je prirodzený. Oveľa horšie je veľké množstvo odtrhnu-

tých rybárskych vlascov a háčikov. Tohto nebezpečného odpadu je vraj každý rok viac, navyše je drobný, nedá sa odstrániť do posledného kúštička. Inak je celkové množstvo odpadu už stabilizované.

Kuchajda je teda pripravená na leto. Teraz prídu na rad zdravotníci. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Bratislave bude na základe našej objednávky robiť rozbor povrchovej vody na severnej i južnej strane jazera: rozbor mikrobiologické, biologické a fyzikálnochemické. Výsledky tých prvých musia byť známe ešte pred otvorením kúpaciej sezóny v posledný júnový víkend.

(vv), snímka Tomáš Rácz

Sochy na sídlisku a v parku na Račianskom mýte

Tak ako si svoj byt či izbu radi skrášujeme obrazmi a dekoratívnymi predmetmi, aj architekti pociťujú, že strohé domy a komplexy budov potrebujú výtvorné akcenty, umelecké diela.

Kedysi s tým rátať aj predpis, norma, ktorá stanovila, že isté percento z nákladov na stavbu je určené pre výtvarníka, ktorý v spolupráci s architektmi prispeje k estetickému vyzneniu diela.

Tak sa dostalo umenie aj na naše sídlisko (kedysi Februárka) na Račianskom mýte. Zeleň zrušeného cintorína a plochy medzi novými obytnými blokmi boli zakrátko upravené trávnikmi a novou výsadbou. Exteriér si priam žiadal sochárске diela.

Hneď prvé trávniky pri Račianskej ulici poskytli vhodný priestor pre pieskovcovú sochu Matka s dieťaťom. Navodzuje príjemnú domáčku a pohodovú atmosféru. Akademický sochár František Draškovič ju vytvoril v roku 1958.

Obďaleč, medzi druhým a tretím blokom z liateho betónu stojí bojovo sklo-

nený býk na nevysokom betónovom sokli. Tvorila ho úplne jednoduché kovové línie, pripomínajúce slávne Picassove kresby býkov. Áno, Theodor Lugs, akad. sochár, sa v šesťdesiatych rokoch minulého storočia zaoberal podobným zjednodušeným stvárňovaním charakteristických znakov zvieracích figúr.

Medzi prvým a druhým blokom je nenápadná priestorová inštalácia. Na nízkom podlhovastom betónovom sokli leží ťažký prírodný kameň podobný bal-

vanom, aké gúľajú horské riavy zhora do dolín. Ani odborníci, žiaľ, nedokázali zistiť, kto je autorom tohto diela.

V blízkosti výškových domov, ukryté medzi stromami, objavíme ešte kovové dielo Vtáci, vysoké päť a pol metra od Václava Kautmanna. Umelec ho vytvoril v roku 1960.

Autorku článku o sochách na sídlisku a v parku podnietili k písaniu texty Ing. arch. Š. Krumlovej v predošlých dvoch číslach časopisu. Ozvú sa nám s postrehmi či spomienkami na túto lokalitu mestskej časti aj ďalší čitatelia?

No vojdeme do parku z Račianskeho mýta! Starší obyvatelia sídliska si otvorený vstupný priestor (kde stávala cintorínska kaplnka) zachovali v pamäti so sochou Milicionára. Národný umelec Ján Kulich ho vytvoril ako symbol Februárového víťazstva z roku 1948. Dorastajúca pubertálna mládež tých čias videla jeho hrdý postoj s rukami hlboko vo vreckách nohavíc trochu inak – zásadne mu hovorila „Urugvajec“ práve pre ten postoj...

V roku 1999 Urugvajca vystriedala Hirošima majstra Tibora Bártfaya. Pripomína svetovú tragédiu a v tomto priestore pôsobí ako varovanie a výstraha.

Obďaleč, smerom na Smrečiansku ulicu nájdeme dôstojnú postavu Dievčaťa s holubicou na vysokom kovovom podstavci. Vytvoril ho akad. sochár Juraj Hovorka. Tíško napovedá, že si tu možno v pokoji čítať... (Poznámka redakcie: Viac o osudoch tejto sochy prinášame v rozhovore s jej autorom na str. 20 - 21).

V bujných korunách (často aj náletových) stromov pred detským ihriskom sa takmer úplne skrýva dielo svetovej umeleckej úrovne – Slncový kôň akad. sochára Alexandra Trizuljaka. Všetci v Bratislave poznáme jeho sochu červenoarmejca so zástavou na pylóne pamätníka na Slavíne. No vznášajúci sa kôň, iba v jedinom bode opretý o vysoký betónový sokel, akoby vyletel zo sloven-

skej ľudovej rozprávky. Keby hrajúce sa deti a ich rodičia túto rozprávku poznali a vedeli čosi o sochárskom umení, mali by z pohľadu naň úžasný zážitok krásy a technického umu. No takto si ho nevšimajú, pretože nik o ňom nič nevie.

Za ihriskom, pri zadnom okraji parku je moderný sochársky objekt Vesmír od

jedného z najznámejších slovenských sochárov. Vytvoril ho akad. sochár Ladislav Snopek v roku 1969 z betónu a alumíniových prvkov. Vznášajúci sa kozmonaut a symbolické kovové doplnky utrpeli od čias osadenia veľa zásahov od sprejerov a „vylepšovateľov“, azda v snahe o „údržbu“.

Návštevník, ktorý sa po sídlisku a parku prejde pozorne, vnímajúc diela osadené v zelených zákutiach, uvedomí si, ako prostredie „zmäkčujú“, oživujú. Sochárska galéria, ktorú autori sídliska zakomponovali do jeho exteriérov, prezrádza, že mali dobrý odhad, kde sa skrývajú najväčšie hodnoty vo vtedajšej tvorbe a kde pomôžu lepšie vyznieť ich architektúre. Premýšľam, či niečo podobné nechýba mladším a súčasným sídliskám. Architekti by do nich určite dokázali vybrať a osadiť vhodné sochárske diela, niekdajšie pravidlá o povinnej prítomnosti výtvarného umenia však už dávno neplatia.

*Alena Bugárová,
bývalá výtvarná pedagogička
Snímky Jana Škutková*

Skúste si dielo predstaviť s čistými betónovými plochami, len s dominantami kovových prvkov! Nie je vám ľúto, že o tento estetický vnem prichádzame?

Z LISTOV NAŠICH ČITATEĽOV

Na články Štefanie Krumlovej o sídlisku na Račianskom mýte v 4. a 5. čísle nášho časopisu reagovali viacerí čitatelia. Písomne sa redakcii ozval Ing. Jozef Farkaš.

S uspokojením a potešením som prijal osobné vyjadrenie Ing. arch. Krumlovej – ako obyvateľky aj architektky – k experimentálnej výstavbe „Februárka A“ na začiatku Račianskej ulice. Celé „A“, ale i „D“ bolo postavené technológiou liateho betónu, čo plne dokázala s podporou statického posudku. Nezmiemila sa však o vlastníckych právach jednotlivcov bývajúcich v príslušnom dome. Spomeniem len „spoločné časti domu“: jeho základy, strechy, chodby, obvodové múry, priečelia, vchody, schodišťa, terasy, vodorovné nosné a izolačné konštrukcie a zvislé nosné konštrukcie. Všetko toto je spoločné pre všetkých vlastníkov v dome, teda na akékoľvek zásahy je potrebný súhlas ostatných vlastníkov. Preto sa žiada

uviesť i postihy za neoprávnené zásahy do spoločných častí domu. Ak niektorý z vlastníkov hrubo poškodzuje spoločné časti a zariadenia domu, teda ohrozuje bezpečnosť, na návrh schôdze vlastníkov alebo aj jednotlivca môže súd nariadiť predaj bytu. Toto sa žiada doplniť k vynikajúcim článkom p. Ing. arch. Krumlovej.

S pozdravom Ing. Jozef Farkaš

Poznámka redakcie: Uverejnili sme len výňatok zo záverečného odborného statického posudku, no aj v ňom odborníci varujú pred svojvoľnými zásahmi do bytu **alebo nebytového priestoru**. Nedodržanie pravidiel tohto posudku **by sa mohlo stať trestným činom**, poznamenáva vo svojom texte autorka článkov. Vonkoncom však nie je na škodu, ak čitateľ vo svojej reakcii zdôrazňuje aj iný možný postih vlastníka.

Sochár chce hmotu premôcť, tá ho za to trestá i odmeňuje...

V parku na Račianskom mýte nájdete na vysokom podstavci krásnu a nežnú sochu *Dievča s holubicou*. Nejednen okoloidúci si vraví: „Kde je tá holubica, chcel vari umelec vyjadriť, že uletela?“ Žiaľ, skutočnosť je prozaickejšia, holubicu opakovane ukradli, a tak pôvodnú podobu nájdeme dnes už len na starých fotografiách. Príbehy sôch, bohaté životné skúsenosti, trpké i veselé spomienky zo svojho tvorivého života mi rozpovedal akademický sochár Juraj Hovorka.

Ako to bolo so sochou dievčaťa

Pôvodne bola socha určená na námestie pred hlavnou železničnou stanicou. Ako mladý výtvarník som vyhral umeleckú súťaž, no investor zákazku mienil prideliť starším sochárom. Aj keď

som bojoval, vysvetľoval veci kompetentným funkcionárom, poukazoval na skrívodlivosť, nepochodil som. Musel som dokazovať, že plastika nie je štylisticky abstraktná (čo vtedy akosi nebolo prípustné), len monumentalizovaná. Nič sa však nepohlo. Architekt Štefan Svetko, autor sídliska Februárka, umiestnil sochu v parku. Vybral jej miesto, kde zapadla lepšie než medzi domami.

Téma ženy s holubicou sa objavuje opakovane...

Som umelec, ktorý svoje témy variuje. V roku 1961 postavili Berlínsky múr, vo vzduchu viselo napätie, pociťovali sme obavy z tretej svetovej vojny. Umelec svojou tvorbou varuje, a zároveň sám seba zachraňuje, ventiluje svoje napätie. Vymodeloval som plastiku, kde malo dievča ruky vzadu zviazané, s holubicou na kolene. Vyjadril som tým symbolicky myšlienku, že mier priletí aj odletí, a my to nedokážeme ovplyvniť.

Keď obavy z vojny a strach o rodinu prehrmeli, uvoľnil som na soche zviazané ruky a otvoril jej náruč. Na výstave v Prahe bol tento variant ocenený výtvarnou porotou. Snažil som sa vyjadriť radosť nielen gestom rúk, ale dosiahnuť i výraz, akoby socha žila. Asymetricky zvlákný tvar naznačuje nádych a výdych.

Pri realizácii sochy v parku som použil tepaný medený plech, s ktorým som dovtedy nemal skúsenosť. Technológiu realizácie bolo treba premyslieť. Všeobecne platí, že socha vzniká premáhaním materiálu. Pri práci som musel plech pripevniť na železný rám formy, aby sa mi nekrútil. Med, ak má byť tvárna, musí sa sústavne plameňom nahrievať. Z výparov som dostal otravu meďou. Musel som sa liečiť na klinike chorôb z povolania. Krása sa musí vykúpiť, niekedy aj za cenu zdravia.

Pri kameni sochár riskuje zranenia, no nerozmýšľa o tom. Chce hmotu premôcť, ale tá sa nechce ľahko poddať. Zraňuje mu ruky i tvár, niekedy aj vnútro, hlavne, keď sa mu nedarí a musí prekonávať tvorivú traumu...

Osud mnohých sôch je spojený s vandalizmom

Keď holubicu po pár rokoch ukradli, vytepal a osadil som ju znovu, potom ju však ukradli opäť, a nikto to už neriešil. Ukradli aj medený podstavec. Nakoniec som bol vďačný, že nerozobrali celú sochu a nepredali ju do zberných surovín.

Pre sídlisko Medzizárky som vytvoril z hliníkových plátov rozmernú sochu

UFO (9 m), aj tú vandali postupne rozoberajú, už poškodili jej spodnú časť. Socha z kameňa je však takisto vystavená vandalizmu, neraz býva nechutne pomalovaná sprejermi.

Umelecké dielo utrpí občas aj z iných príčin

Sochu ženy s kamennou holubicou, ktorá bola osadená pri amfiteátri na Búdckovej ceste, demontovali a uložili v depozitári. Rád by som ju osadil na nádvorí domu Jána Albrechta a prispel týmto dielom k jeho rekonštrukcii a premene na kultúrny stánok. Veci sa však nehýbu. Je mi z toho smutno. Umelec netvorí sochy, aby boli uložené v skladoch! Bol by som rád, keby sa prípadne našlo iné miesto v lokalite Nového Mesta.

Pre riaditeľstvo Vodných tokov som vytvoril monumentálny reliéf Hladina rieky Dunaj (2,5 x 6 m) z umelého mramoru. Neskôr (bez môjho súhlasu) pred ním vymurovali stenu a urobili tam zasadačku, potom zase krajčírsku dielňu. To človeka hnevá, veď umelecké dielo zablokovali tak, že ho vôbec nevidieť!

Každá socha má svoj príbeh

Súsošie Tri priateľky, ktoré stojí v Dúbravke, výtvarná komisia schválila, ale referent mestskej časti povedal, že dievčiny by mali byť vymodelované v kroji. Oponoval som, že dnes už ľudia v krojoch nechodia. Potom žiadal, aby jedna zo žien predstavovala lekárku,

druhá kaderníčku a tretia robotníčku. Povedal som: „Veď to tak je. Keď sa ženy stretnú na ulici, nedá sa rozoznať povolanie, všetky sú pekné!“

Pamätník Dunajskej flotily pri Dunaji vzdáva česť ruským osloboditeľom Bratislavy. Chceli, aby som ho urobil ako provu lode, na nej samopalníka, a dielo by stálo priamo v rieke. Ale Dunaj stúpa a klesá, takže by ho zalievalo! Nakoniec určili miesto na nábřeží. Súdruh z mesta

zas trval na tom, aby na „Stéle“ bola vysekaná hviezda. Bránil som sa, že to nie je vianočný stromček. „Keď to neurobíte vy, urobím to ja!“ vyhrážal sa. Povedal som, že by to musel urobiť v noci, aby ho nikto nevidel, lebo by to bol zásah do autorských práv! Musel som vysvetľovať, že sochársko-architektonické dielo nemôže byť kronikou ani novinovou správou, pretože je symbolom vojnovnej udalosti.

To sa investorovi nepozdávalo. Štvrtého apríla 1970 prišiel pamätník odhaliť admirál Cholostjakov. Vonku bol mokrý sneh, on si doň klakol a pobozkal podstavec pamätníka. Po tomto slávnostnom akte boli naši funkcionári už spokojní...

Chybné informácie ťažko vykoreniť

Autorstvo vodnej fontány na Námestí slobody noviny mylne pripísali sochárovi K. Lackovi. S touto chybou som bojoval roky. Bolo to pre mňa bolestivé (hlavne pre manželku). Už aj preto, že návrh fontány ako monumentálneho diela nebol jednoduchý. Fontána nesmela byť vertikálna, aby sa nebila so Slavínom, horizontálne riešenie by zase nedokázalo ovládnuť takú veľkú plochu námestia. Tak som zvolil kompromis. Navrhol som stĺp s horizontálnou hlavicou. Noha stĺpa nesie hmotu hlavice a nadnáša ju nad terénom. Kompozícia centra fontány je inšpirovaná zväzkom Svätoplukových prútov v okvetí rozvíjajúcich sa lipových listov. Bolo veľmi ťažké uhádnuť rozmer, na malom modeli je to klamlivé. Keď žeriov priviezol realizovanú časť fontány a osadil ju na stĺp, vydýchol som si: Rozmer fontány bol práve na hranici priestorovej symbiózy! Prijemný pocit... Škoda, že v dôsledku zlej starostlivosti sú

pumpy a priestory pod ňou poškodené, a tak je fontána bez prúdu vody. Za príkladmi nemusíme chodiť do Ríma či Paríža, aj u susedov v Olomouci sú desiatky fontán, a všetky sú funkčné. Prečo to nedokážeme v Bratislave?

Neskôr som dostal podobnú zákazku na fontánu pred SNR. Aj tu som použil motív štylizovaných lipových listov, touto podobnosťou som podčiarkol moje autorstvo na Námestí slobody.

Nepresná novinová informácia o autorstve je ako pustenie džina z fľaše. Aj keď vyjde v novinách oprava, chyba sa šíri ďalej. Človeka to mrzí, ale čo už?

V sochárstve je veľký kus remesla

Som sochár kameňa. Je to tvrdý materiál, môže aj zraňovať, nevydá svoje tajomstvo zadarmo. Sochár ho opracúva najprv veľkými nástrojmi, potom čoraz menšími a menšími. Neskôr šmirglom a filcom, napokon bruškom palca. To si vyžaduje znalosť, skúsenosť a remeselnú zručnosť. Poctivé základy som získal na Vyššej priemyselnej škole sochárskej a kamenárskej v Hořiciach, jednej z najstarších odborných škôl v strednej Európe. Zažil som tu profesorov, ktorí učili ešte za Rakúsko-Uhorska. Tieto skúsenosti som neskôr rozvíjal štúdiom na VŠVU u profesora Jozefa Kostku. Po skončení školy dostane umelec diplom, nie však prácu, pracovný priestor, ani nástroje. Všetko som musel postupne získať, mnohé si vybojovať. Do ateliéru na Mikovínho ulici som sochársky materiál privážal zo začiatku cez celé mesto na fúriku. Veru, z dialky to vyzerá, že „sochárina“ je prajné zamestnanie, ale keď honorár nepríde hoci celý rok, život slobodného umelca býva aj krutý a manželka sklamaná...

*Zhovárala sa Jana Škutková
Snímky archív J. Hovorku (4)
a Jana Škutková (3)*

Prečo je dobré mať o koliesko viac

Keď Jozef Banáš 6. júna privítal vo svojej talkshow Na kus reči vtipného a šarmantného Ivana Popoviča, povedal, že je renesančným multitalentom. Veď režisér, scenárista, animátor, jeden zo zakladateľov slovenského animovaného filmu, karikaturista, výtvarník, ilustrátor, ale aj spisovateľ a náruživý cestovateľ je vskutku všestranným umelcom. Do Strediska kultúry si prizval dlhoročného priateľa Ľuba Beláka, aby prispel k dobrej nálade hudobnými vstupmi, no keď bolo potrebné, „zaskočil“ aj spomienkami na spoločné cestovateľské zážitky.

„Mal som v úmysle študovať archeológiu, ale keď som v trinástich dostal prvý 40-korunový honorár za obrázok v Sme-

ne, rozhodol som sa, že budem kreslením zarábatať veľké peniaze a už som sa nezastavil! V šestnástich mi vtedajší šéfredaktor Mladej tvorby Miroslav Válek ponúkol stvárnenie obálky, ja som prikývol – a zľakol som sa až dodatočne,“ spomína Ivan Popovič. V roku 1965 sa stal umelcom na voľnej nohe. To bolo v socialistických časoch neobvyklé rozhodnutie, s úsmevom rozpráva, ako ho musel vysvetľovať príslušníkom VB.

Ilustrácia Dávid a Ivan Popovič

„Splnil som si sen o cestovaní. Neplánujem príliš, spoznávam krajinu svojím spôsobom, idem sa na cesty 'predýchať'. V Nepále som majiteľa malej reštaurácie naučil robiť „škvareninu“, ako mi neskôr potvrdili horolezci, dodnes ju má na jedálnom lístku. Neovládám jazyky, no pochopil ma, keď som napodobnil sliepku, či naznačil slaninu krochkaním prasiatka. V indickom vlaku som si (asi tak štyri sekundy) zahral šach so spolucestujúcimi. Mal som sa na pozore, vyzerali ako lúpežníci, no vykluli sa z nich šachoví reprezentanti Indie.“

Posledných trinásť rokov pripravoval Ivan Popovič spoločne so synom Dávidom animovaný seriál Mať tak o koliesko viac! Napriek mnohým peripetiám počas toho dlhého obdobia je výsledkom výnimočný 52-dielny seriál o vynálezoch 20. storočia, aký nemá v slovenskej animovanej tvorbe obdobu. „Históriu píšú tí, čo niečo vymýšľajú a majú v hlave povestné koliesko navyše. Týmto ľuďom vzdávame poctu a deťom i dospelým zábavnou formou vysvetľujeme, ako veci fungujú,“ vysvetlil pán Popovič a dodal: „Dnes sme pokrstili aj rovnomennú knihu, veríme, že pri jej čítaní sa zabavia všetci zvedavci bez rozdielu veku.“

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Mladé talenty prezentovali svoju tvorbu

Žiaci a študenti z výtvarného odboru ZUŠ Háľkova predstavili v máji a júni svoje práce verejnosti. V Stredisku kultúry na Vajnorskej ukázali kresby realizované rôznymi technikami, napríklad kresby tu-

šom a ručkom, maľby akvarelom, suchým pastelom alebo temperami. Našli sa medzi nimi študijné i voľne zhotovené zaujímavé námety, maľby krajiny, zátišia, portréty, figurálne kompozície, dekoratívne i abstraktné výtvary. Grafiky boli realizované hlavne tlačou z výšky, technikou linorytu. Pedagógovia upriamujú pozornosť žiakov aj na neľahké vytváranie knižných značiek ex libris, v súčasnosti menej populárnych.

Návštevníci oceňovali rôznorodosť techník uplatnených na širokej palete materiálov, ale aj návrhy z oblasti dizajnu, obdivovali kolekciu keramiky bohatú tematicky i tvaroslovne. Pri modelovaní si žiaci rozvíjajú priestorové čítanie a hlavne haptické schopnosti, o ktoré je väčšina súčasnej počítačovej generácie ochudobnená.

Potencionálni záujemcovia o štúdium môžu o bližšie informácie požiadať na ZUŠ Háľkova, kde im odborní pedagógovia pomôžu pri rozhodovaní. Zápis do odborov umeleckej školy bude prebiehať ešte v prvom septembrovom týždni.

Silvia Čierniková

Snímka Jana Plevová

Atletická špička predviedla kvalitné výkony

Prvá júnová nedeľa na štadióne Mladá garda patrila špičkovým slovenským, ale aj zahraničným atlétom. Ozdobou medzinárodného mítingu, ktorý bol zároveň 2. kolom domácej Atletickej ligy, bola tradične súťaž oštepárov – 33. ročník Memoriálu Tomáša Babiaka. Nechýbala jej svetová kvalita ani dramatická zápleтка v závere.

Víťazom sa napokon stal majster sveta a olympijský medailista Vítězslav Veselý z Česka, prvenstvo si však zabezpečil až posledným pokusom, ktorý meral 72,50 m. Druhý skončil Patrik Žeňuch z Dukly Banská Bystrica výkonom 71,28 m. Kvali-

tu pretekov potvrdzuje až sedem hodov za 70-metrovú hranicu.

Výborné výkony predviedli aj šprintéri – aktuálny halový vicemajster Európy Ján Volko zabehol 100 m v novom rekorde podujatia 10,35, víťazka žien Alexandra Bezeková si na rovnakej trati vytvorila nový osobný rekord časom 11,64.

Uznanie si zaslúžia aj ďalšie hodnotné výkony, takisto organizátori podujatia zo Slávie STU Bratislava, ktorí napriek nepriazni počasia zvládli preteky na výbornej úrovni.

Peter Kováč, AO TJ Slávia STU Bratislava
Snímka Pavol Uhrin, www.fotosport.sk

Oštepár Vítězslav Veselý (3. miesto OH Londýn 2012 a 1. miesto ME 2012) si svoje prvenstvo zabezpečil posledným pokusom

Premiéra inscenácie Pyžamo pre šiestich

Ako to dopadne, keď vznikne bezchybná zápleтка a zlyhá dokonalý plán na neveru? Odpoveďou na túto otázku je premiéra bravúrnej francúzskej divadelnej komédie z dielne Marca Camolettiho *Pyžamo pre šiestich*, ktorá zavítala v utorok 9. mája do Strediska kultúry na Vajnorskej. V hre plnej nečakaných zvrátov a dokladov, že lož má naozaj krátke nohy, si diváci prišli na svoje. Sálou sa niesol neutíchajúci smiech, ktorý výdatne podporili famózne výkony účinkujúcich hercov Gabriely Škrabákovej, Danice Jurčovej, Anny Novákovej, Richarda Stankeho, Jána Dobríka a Michala Rovňáka. Otázka manželskej nevery tak nabrala celkom nový rozmer a divákovi na záver priniesla prekvapivé rozuzlenie.

Text a snímka Vratko Sirágy

Naši mladí záchranári boli najlepší z Bratislavy

Osemnásť školských družstiev z celej Bratislavy sa zúčastnilo okresného kola Súťaže mladých záchranárov civilnej obrany, ktoré sa uskutočnilo 10. mája 2017 na ZŠ Holíčska v Petržalke. Súťaž organizuje sekcia krízového riadenia ministerstva vnútra pre žiakov druhého stupňa základných škôl a osemročných gymnázií.

Našu mestskú časť vynikajúco reprezentovali dvaja chlapci a dve dievčatá zo školy na Českej ulici. Ich družstvo získalo prvenstvo a postúpilo na júnové Majstrovstvá SR mladých záchranárov civilnej obrany v Gabčíkove. Deti preukázali hlboké vedomosti z oblasti civilnej ochrany, zdravotnej prípravy, požiarnej ochrany a dopravnej výchovy. Navyše ich čakali náročné praktické a športové disciplíny ako beh na 1,5 km, orientácia v teréne podľa mapy a buzoly, zručnosť v používaní prostriedkov civilnej ochrany, poskytnutie prvej pomoci, hasenie malých požiarov a strelba zo vzduchovky. Z maximálneho počtu 585 bodov získali školáci z Českej za 21 a pol minúty až 574 bodov a zaslúžene zvíťazili.

Jana Škutková, snímka PhDr. Elena Moravčíková, ZŠ s MŠ Česká

INZERCIA

Vodoinštalatéri – kvalitne a rýchlo. 0904 572 977

Prijmeme šikovnú predavačku do darčekovej predajne.

Blížišie informácie na tel. č. 0918 470 417

www.montaz-nabytku.com, 0948 590 956

PONUKA NA ODPREDAJ POHLÁDÁVOK

Príspevková organizácia Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, EKO – podnik verejnoprospešných služieb so sídlom Halašova 20, 832 90 Bratislava, IČO: 00 491 870 (ďalej len **EKO – podnik**) ponúka na odpredaj **pohľadávky v celkovej hodnote 7 368,53 € spolu s príslušenstvom**. Predmetné pohľadávky je možné odkúpiť v balíku aj jednotlivito. Blížišie informácie o ponúkaných pohľadávkach poskytneme jednotlivým záujemcom individuálne na základe ich dopytu.

Záujemcovia o predmetné pohľadávky sa môžu obrátiť priamo na EKO – podnik, a to prostredníctvom pošty na uvedenú adresu alebo elektronickou správou na e-mailovú adresu: info@ekovps.sk. Dovoľujeme si požiadať záujemcov, aby svoje ponuky označili „*Žiadosť o odpredaj pohľadávok*“.

(eko)

Lanovka na Kolibe

Pozrite sa na svet zhora!

Vysokohorský zážitok priamo v Bratislave?

Spoznajte najkrajšie miesta lesoparku za jediný deň! Sedačková lanovka vás prepraví z Kamzíka na Železnú studničku (alebo späť) za osem a pol minúty. Na kilometrovej trase prekoná prevýšenie 186 metrov.

Urobte si výlet s deťmi a pokojne so sebou vezmite svojich štvornohých priateľov alebo bicykel!

Premáva po celý rok od štvrtka do nedele v čase od 10. – 18. h

Televízny FAJNové LETO PRE DETI

- práca so slovom a textom
- profesionálne fotenie

- návštevy bratislavských aj celoslovenských televízií
- návšteva parlamentu a dabingového štúdia
- stretnutie so známou osobnosťou

Darčeky: CD s fotkami, táborový zápisník, podpiskarta s vlastnou fotkou
Termíny: **17.7. - 21.7. 2017** od 7.30 - 16.30 h
Vek: od 8 do 14 rokov, Cena: 99 Eur, deti z MČ BNM 89 Eur

Tanečné kultúrne leto 2017

Každú **SOBOTU** od 17.00 do 22.00

V Stredisku kultúry BNM na Vajnorskej 21
Dobrá tanca hrá živá hudba 60. – 90. rokov

PROGRAM:

1. 7. 2017 **HS COLOR**
15. 7. 2017 **HS MERYTAN**
22. 7. 2017 **HS CHARLIE BAND**
29. 7. 2017 **HS PARTY TIME - Anna bál**

Predpredaj: 1 hod. pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21.
www.skvajnorska.sk e-mail: info@skvajnorska.sk

5. 8. 2017 **HS M-CLUB**
12. 8. 2017 **HS SATURN**
19. 8. 2017 **HS FORTUNA**
26. 8. 2017 **HS CHARLIE BAND**

Zmena programu vyhradená!

DK KRAMÁRE

DETSKÁ ŠKOLA VARENIA

3 DŇOVÝ LETNÝ KURZ ZDRAVÉHO VARENIA PRE DETI
OD 7 - 14 ROKOV

v termínoch: 6. – 8. júl

20. – 22. júl

24. – 26. august

info: 02/54 77 11 48
mail: dkkramare@chello.sk
Doprava: Trolej 204, 206, 209, 212, Bus 32

cena 49 EUR

